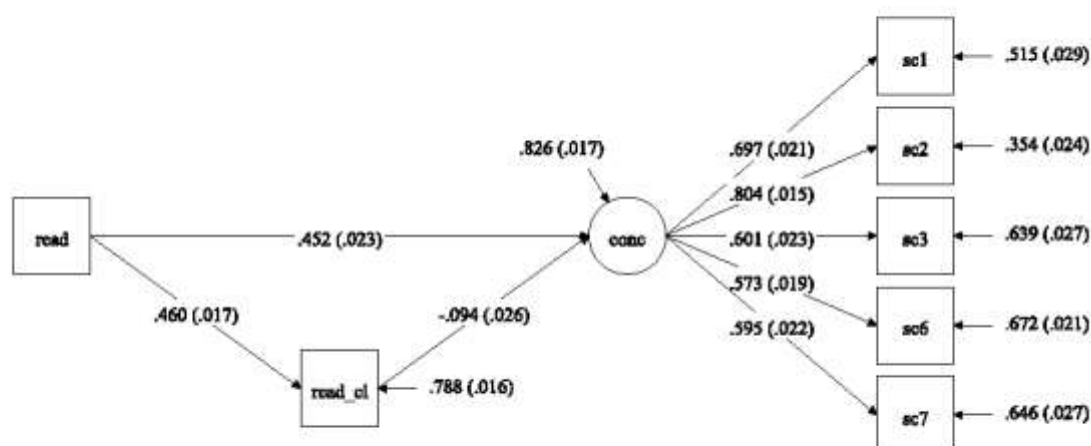

Výše uvedený dráhový model ukazuje souvislosti mezi jednotlivými proměnnými, jimiž jsou výsledek (testové skóre) žáka v matematice (mat), průměrný výsledek třídy v matematice (mat_cl) a sebepojetí žáka v matematice (conc). Dle hypotézy BFLPE, jak jsme ji znázornili na obrázku č. 1, jsme očekávali, že výsledky žáka v matematice budou významně ovlivňovat jeho matematické sebepojetí (koeficient⁵ 0,518) a zároveň že výsledky jednotlivého žáka budou vysoce souviset s výsledky třídy (koeficient 0,479). Naopak jsme předpokládali, že vztah mezi průměrným výsledkem třídy a sebepojetím žáka v matematice bude středně silný a záporný (koeficient $-0,202$). Pravá část modelu představuje tzv. model měření proměnné sebepojetí žáka v matematice a není zde pro interpretaci důležitá, dále můžeme vidět, že je sebepojetí konstruováno na základě odpovědí na čtyři položky v dotazníku (sc1 až sc4; konkrétně jsou uvedeny výše v podkapitole 3.1). Na základě uvedené analýzy a z ní vyplývajících výsledků zanesených v modelu můžeme tedy říci, že vztah předpokládaný hypotézou BFLPE byl pro matematiku potvrzen i u českých žáků 4. ročníku.

Stejný model jsme testovali i pro vztahy ovlivňující sebepojetí žáků ve čtení, výsledky přináší obdobný model založený na datech z šetření PIRLS 2011.

Graf č. 6 BFLPE na příkladu čtenářské gramotnosti a sebepojetí žáka ve čtení (data PIRLS 2011, žáci 4. ročníku ZŠ v ČR)

Podobně jako jsme popsali výsledky za matematiku, můžeme se podívat i na podobnou analýzu za čtení. Ve shodě s hypotézou BFLPE se i zde ukázalo, že výsledky žáka ve čtenářské gramotnosti (read) souvisí s výsledky celé třídy (read_cl; koeficient 0,460) a zároveň že výsledky žáka ve čtenářské gramotnosti významně ovlivňují jeho čtenářské sebepojetí (conc; koeficient 0,452). I pro čtení je zřejmý negativní vztah mezi sebepojetím a průměrným výsledkem třídy ve čtenářské gramotnosti (koeficient $-0,094$). Pravá část modelu pak jen odkazuje k tomu, že sebepojetí žáka ve čtení bylo měřeno za pomoci pěti výpovědí žáka (sc1, sc2, sc3, sc6, sc7; znění konkrétních pěti položek dotazníku je uvedeno výše v podkapitole 3.1).

Analýzy dat výzkumů TIMSS 2011 a PIRLS 2011 potvrdily platnost hypotézy BFLPE i v České republice, a to jak pro matematiku, tak i pro čtení. V obou modelech se potvrdil předpokládaný negativní vztah mezi průměrnou úspěšností třídy a sebepojetím žáka v daném předmětu. Tento vztah je silnější v matematice než ve čtení (srov. koeficient $-0,202$ pro

⁵ Všechny uvedené koeficienty jsou ve standardizované podobě pro možnost srovnání a kvůli nezávislosti na variabilitě proměnných.